

Burgerinitiatief: Dierenwelzijn is een zaak voor Justitie en Veiligheid

Met dit burgerinitiatief vragen wij, burgers van Nederland, het parlement om een einde te maken aan het versnipperde, gebrekkige toezicht en de inadequate handhaving van de Wet natuurbescherming, de Wet dieren en het Besluit houders van dieren, aangaande bescherming van gehouden en niet gehouden dieren. Ook vragen wij om het toezicht op deze wetgeving, met alle onderliggende op het welzijn van dieren toepasbare regelgeving, in zijn geheel onder te brengen bij één ministerie: Justitie en Veiligheid (J&V).

Burgerinitiatief

Een burgerinitiatief is geen petitie, maar een officieel verzoek aan de Tweede Kamer om een uitgewerkt burgervoorstel te bespreken en er een standpunt over in te nemen. Wij als ondertekenaars stellen voor om het toezicht op en de handhaving van alle dierenwelzijnsregelgeving onder te brengen bij het ministerie van Justitie en Veiligheid. Wij achten dit het enige ministerie wat hiervoor de kwantiteit en kwaliteit heeft en wat onafhankelijk van lobby's kan functioneren.

Een burgerinitiatief is pas geldig wanneer dit wordt ondertekend door 40.000 personen van 18 jaar en ouder, met de Nederlandse nationaliteit. Voor een geldige ondertekening moeten onder meer naam, adres, geboortedatum en nog wat info vermeld worden. Alleen met voldoende geldige ondertekeningen komt het onderwerp op de agenda van de Tweede Kamer. Dit wordt steekproefsgewijs gecontroleerd.

Waarom dit burgerinitiatief?

Dieren worden in het Burgerlijk Wetboek nog steeds gezien als een zaak, een goed, als een voorwerp met geldwaarde. Zolang dierenrechten niet in de grondwet zijn opgenomen zal dat ook zo blijven. Om ervoor te zorgen dat dieren door onze wetgeving niet daadwerkelijk als een voorwerp behandeld worden, heeft de wetgever (minimale) regels opgesteld om de gezondheid en welzijn van dieren te beschermen. Deze regels zijn terug te vinden in de Wet natuurbescherming, de Wet dieren en meer specifiek in de onderliggende regelgeving, zoals het Besluit houders van dieren.

Adequaat toezicht op en handhaving van deze basale en minimale regelgeving is essentieel, zodat dieren in de praktijk ook daadwerkelijk worden beschermd en niet als een wegwerpartikel worden behandeld. Het toezicht op en de handhaving van deze voor dieren belangrijke regelgeving is erg versnipperd en ligt nu bij drie verschillende organisaties: de politie, de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) en de Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming (LID). Deze versnippering kent veel nadelen en zorgt mede voor gebrekkig toezicht en onvoldoende handhaving van dierenwelzijnsregels.

De drie organisaties weten niet van elkaar wie wat doet. Er vindt geen onderlinge afstemming plaats en overtredingen worden niet in gezamenlijkheid opgepakt of aangepakt. Met name de NVWA hanteert de 'wat van mij is blijft van mij'-mentaliteit. De praktijk toont al jaren aan dat de focus van de NVWA niet ligt bij het beschermen van dierenwelzijn conform de wet, maar vooral gericht is op diergezondheid in relatie tot volksgezondheid, voedselveiligheid en de diergezondheidsstatus van Nederland in relatie tot de economische belangen van de veesector.

Diverse onafhankelijke rapporten (VanThemse, 2Solve) en zelfs interne NVWA-rapportages, hebben geleid tot reorganisaties en het aannemen van extra personeel, maar niet tot meer toezicht en betere handhaving van regels voor dierenwelzijn. Dat er in de praktijk hoegenaamd geen enkele verbetering heeft plaatsgevonden hebben diverse organisaties jaar na jaar aangetoond, met vreselijke beelden van situaties waarvan de NVWA op de hoogte was, maar willens en wetens niets tegen ondernam. Alle rapporten, reorganisaties en het (opzettelijk) niet adequaat reageren op meldingen, tonen aan dat de NVWA ongeschikt is en zal blijven om toezicht en handhaving van dierenwelzijnsregelgeving uit te voeren.

Een zwaarwegend argument hierbij is de belangenverstremgeling van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) en de NVWA met de vee-industrie. Diverse NVWA'ers uit het management betrekken sinds hun afscheid van de NVWA invloedrijke functies binnen de veesector. Deze belangenverstremgeling en het gebrek aan adequate handhaving van dierenwelzijnsregels houden nodeloos ernstige overtredingen en dierenmishandeling in stand. In de praktijk gebeurt er pas iets na het inschakelen van een rechter, op initiatief van dierenwelzijnsorganisaties als House of Animals. Gebrek aan toezicht en handhaving heeft tot gevolg dat overtreders lang kunnen doorgaan, wat alsnog ingrijpen aanzienlijk bemoeilijkt en de kosten ervan vele malen hoger uitvallen dan wanneer er meteen adequaat was opgetreden.

Bovenstaande nadelen zijn tegen te gaan door het toezicht op en de handhaving van dierenwelzijnswetgeving in zijn geheel onder te brengen bij het ministerie van Justitie en Veiligheid (J&V). Dit is waarom dat noodzakelijk is:

1. Dieren zijn volgens de wet nog steeds een zaak (een voorwerp, een ding);
2. Om ervoor te zorgen dat dieren niet als een ding worden behandeld heeft de wetgever (minimale) regels opgesteld om de gezondheid en welzijn van het individuele dier te beschermen;
3. Om er zorg voor te dragen dat burgers deze minimale regels ook daadwerkelijk naleven moet er adequaat en effectief toezicht zijn en handhaving van deze regels;
4. Adequaat toezicht op en handhaving van deze regels kan alleen gegarandeerd worden door een organisatie die zowel kwantitatief als kwalitatief voldoende uitgerust is en daarbij volstrekt onafhankelijk van belanghebbende lobby's kan opereren;
5. De enige organisatie die hiertoe in staat is, is de politie;
6. De NVWA heeft in de praktijk aangetoond er niet toe in staat te zijn en niet te beschikken over de vereiste kwaliteiten;
7. Gebrekkige handhaving van de regelgeving leidt naast toename van dierenleed ook tot verlies van vertrouwen in de overheid, met aanzienlijk hogere uitgaven die door de burgers moeten worden opgebracht.

House of Animals roept de regering op om er eindelijk zorg voor te dragen dat er één onafhankelijke toezichthoudende en handhavende organisatie komt, voor naleving van alle dierenwelzijnsregels zoals omschreven in de wet. Dierenwelzijn is een zaak voor Justitie en Veiligheid.

September 2023, House of Animals